

GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: İSPIR HAMZA POLAT MYO ÖRNEĞİ

Ertuğrul GÜREŞÇİ

Yrd. Doç. Dr., Ahi Evran Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
ispir_ert@hotmail.com

ÖZ

Bu çalışmada, Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat MYO Büro Yönetimi ve Sekreterlik Bölümü 2. Sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin tespiti amaçlanmıştır. Çalışma, 2008-2009 2. yarıyıl döneminin son haftası ve son saatinde gerçekleştirilmiştir. 33 sorudan oluşan anketler söz konusu öğrencilere uygulanmış ve öğrencilerin girişimcilik eğilimleri verdikleri (Evet) cevap sayısına göre potansiyel girişimci olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, İspir, MYO, Büro Yönetimi ve Sekreterlik.

AN INVESTIGATION OVER ENTREPRENEURSHIP TENDENCY: AN EXAMPLE, ISPIR HAMZA POLAT VOCATIONAL SCHOOL

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine of entrepreneurship tendency of the second class students who are Ataturk University Ispir Hamza Polat Vocational School, Office Management and Secretary Department. The Study is substantiated at last week and last clock of second semiannual of 2008-2009 period. Surveys that are consisting of 33 questions were being applied to the students and its entrepreneurship tendency is evaluated as potential entrepreneurship that is determined according to the (Yes) reply number.

Keywords: Entrepreneurship, Ispir, Vocational School, Office Management and Secretary

GİRİŞ

Girişimcilik farkı disiplinler arasında farklı şekillerde tanımlanabilmektedir (Kurt vd. 2006; Özden vd, 2011). Bu

tanımlardan birisi de, iş fikrinin iş riskinin göz önüne alınarak kar beklentisi ile işe dönüştürülmesi şeklinde olanıdır (Avşar, 2007). Bu tanımda, girişimcilik için üç önemli unsur ortaya konulabilir.

1. İş fikri

Bir girişimci işe başlamadan önce iş fikrini belirlemesi gerekir. Bu fikir, makul bir çerçevede düşünülmüş olmalıdır. Yani objektif, ekonomik gelişmelere uygun ve uygulanabilir olmalıdır. Eğer iş fikri bu çerçevenin dışına çıkarsa söz konusu iş fikri uygulamadan uzak, hayali bir fikir olduğu sonucu ortaya çıkacaktır. Üstelik iyi araştırılmadan uygulamaya konulacak bir iş fikrinin zaman, para ve fikir israfına yol açacağı bir gerçektir.

2. İş riski

Söz konusu riskin önlenebilir veya en aza indirilebilir bir risk olması gerekmektedir. Zaten iş riski olmadan girişimcilik tanımlanamaz. İş fikrinin işe dönüşmesini belirleyen en önemli unsur iş riskidir.

3. İşe dönüşme

İş fikrinin iş riskini göz önüne alarak işe dönüştürülmesi, girişimciliğin uygulamaya konulması aşamasıdır. Uygun bir iş fikri ile göz önüne alınan riskin başarıyla yönetilmesini bir girişimci bilmek zorundadır.

Girişimciliğin tanımlanmasında, söz konusu bu üç unsurun bir birini tamamlaması gerekmektedir. Herhangi birisinin eksik olması girişimciliğin başlamasında veya uygulamasında ciddi başarısızlıklara neden olacaktır. Bu durum ise kıt kaynakların sınırsız insan ihtiyaçlarının karşılamasındaki etkinliğini sekteye uğratacaktır.

Girişimcilik eğilimi, kişinin girişimcilik yapmaya yönelmesi ve bunun için kendisine güvenmesi ile alakalıdır. Girişimcilik eğilimi ile özellikle gençler arasında yakın bir ilişki vardır (Karabulut, 2009; Ağca ve Kurt, 2007). Gençlerin hayata atılmak ve tutunmak istemeleri, daha enerjik olmaları ve iş fırsatlarını işe dönüştürme konusunda diğer yaş gruplarına göre daha istekli olmaları oldukça normaldir. Çünkü girişimcilik, fikri ve fiziki bir hareketliği gerektirmektedir. Bu hareketliliğin gençler arasında girişimciliğe dönüştürülmesi önemli bir kazanım olacaktır.

Üniversitede okuyanların tamamına yakını gençlerden oluşmaktadır. Bu gençlerin üniversiteden mezun olduktan sonra

çalışma hayatına atılmaları ve geleceklerini inşa etmeleri gerekmektedir. Bu amaçla kendilerine üniversitede okudukları dönemde verilen teknik ve mesleki eğitimi kullanarak gerek kamuda gerek özel sektörde istihdam fırsatları bulabilmektedir. Girişimcilik, gençlerin benimseyebilecekleri ve kendilerini ispatlayabilecekleri önemli bir atılımdır. Bu eğilimin gençlerde oluşması başta kendileri olmak üzere toplum içinde yararlı sonuçlar doğuracaktır. Sürekli devletten iş bekleme ve bu bekleme sırasında ümitsizlikler ve ülke gerçekleri ile yüzleşmeleri, aslında gençlerin topluma veya devlete güvenlerini de sarsmaktadır. Kendi başlarına mücadele edebilme ve kendi ayakları üzerinde durabilme yetenekleri başarılı bir girişimcilik ile sağlanabilecektir. Girişimcilik eğiliminin oluşmasında, bu yönde kendilerine verilen girişimcilik eğitimlerinin gençleri yönlendirdiği ve bu yönlendirmenin çoğu kez başarıya ulaşabildiği de bir gerçektir (Balaban ve Özdemir, 2008).

1. GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ VE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ

1.1. Girişimciliğin Önemi

Girişimciliğin özellikle 20.yy'da ekonomik kalkınmadaki önemi oldukça fazladır. Bu önemi, başta bölgesel kalkınma olmak üzere toplumun her kesimini de kapsamaktadır. Girişimciler sayesinde, bölgesel fırsatlar en uygun bir şekilde kullanılacak ve kalkınmada bir anahtar rol üstlenebilecektir (Memiş vd. 2007; Ulusoy, 2010). Girişimciliğin önemi iki yönlü olarak düşünülebilir. Bunlardan ilki birey ikincisi ise toplum için önemi olan şekilde düşünülebilir.

1. Birey için önemi: Bireylerin iş ile ilgili fikir sahibi olması, bu fikrini tatbik etmek istemesi ve bütün bunlar için makul bir risk alması, bireyin özgür ve olumlu davranışı için oldukça önemlidir. Girişimcilik ruhuna sahip olan bireylerin, kendilerine güvenleri daha fazla olup, iş yapabilme yetenekleri diğerlerine göre daha fazladır. Bireyler girişimcilik bilincine doğuştan kendisinde var olan yetenekleri ile de bazen sahip olabilir ancak bu yeteneklerini kendisinin fark etmesi ve işe uyarlayabilmesi için kişinin mutlaka yönlendirilmesi ve bu konuda eğitilmesi gerekmektedir.

Bireylerin girişimci olabilmeleri sadece kendileri için değil toplum içinde yararlı birer fert olabilmeleri düşüncesinin kendilerinde oluşmasını gerektirmektedir. Bireyin yaratıcı düşünmesi ve bu düşünceleri işe dönüştürmesi bireye kazandırılacak en önemli kazanımlarından biri olacaktır.

2. Toplum için önemi: Toplumların gelişmesi ve kalkınması yeni iş fikirlerinin gelişmesine ve bunların uygulanabilmesine bağlıdır. Bu fikirler sosyal hayatta olabileceği gibi ekonomik hayatta da var olabilecek düşüncelerdir. Toplumun kalkınması için, o toplumun sahip olduğu bütün değerlerin zenginleştirilmesi gerekmektedir. Girişimciliğin bir toplumda gelişmesi ile beşeri kaynaklar en iyi şekilde kullanılabilir ve bu kaynaklardan daha çok fırsatlar doğabilecektir

Girişimcilik ile kendisine fayda yaratan bireylerin, toplum için de faydaları küçümsenmeyecek derece de önemlidir. Toplumsal kaynakların girişimciler vasıtasıyla kullanılabilir olmaları, toplumun refahını önemli ölçüde arttıracaktır (Küçükaltan, 2011).

1.2. Türkiye’de Girişimciliğin Önemi

Türkiye’de girişimciliğin önemi cumhuriyetin ilk yıllarında fark edilmiş ve İzmir İktisat Kongresi’nde girişimciliğin geliştirilmesine atıfta bulunulmuş ve hür teşebbüsün geliştirilmesi yönünde adımlar atılmıştır (Özguven, 2002). Ancak sonraki yıllarda değişen dünya konjonktürü ile birlikte bu gelişmelerin yavaşladığını söylemek doğru olacaktır. Ancak 1950’li yıllardan sonra Türkiye’nin çok partili hayata geçişi ile birlikte ekonomik, siyasi ve sosyal alanda ülkede önemli değişimler olmuştur (Anonim, 2002). Bu değişimler, kısa sürede insanlara da yansımış yeni iş fikirleri, yeni fırsatlar ve bunları uygulayabilme alanları oluşmaya başlamıştır. Kentlerde hatta kırsalda bile yeni iş fikirleri gelişmeye başlamış ve Türkiye’de sayıları hızla artan ve büyüyen girişimciler oluşmuştur. Girişimciliğin Türkiye’de daha da hızlanması özellikle 1980’li yıllardan sonra artmış ve 24 Ocak kararları ile birlikte sermayenin önündeki engellerinde kaldırılması yönünde bazı adımlar atılmıştır (Köse, 2011). Elbette ki bu gelişmeler beraberinde ülkede yeni ekonomik ve sosyal sorunları da getirmiştir. Ancak bütün bu gelişmelere rağmen Türkiye’de girişimcilik her geçen gün gelişmeye, dışa açılmaya ve rekabet ortamına kavuşmaya başlamıştır.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde girişimcilik oldukça önemlidir. Bunun nedenleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Nüfusu fazladır,

Genç nüfusu fazladır,

Ülkenin beşeri kaynakları oldukça fazladır,

Kadının ve dezavantajlı grupların ekonomik ve sosyal hayattaki rolleri düşüktür (Girişimcilik ile bu durumun düzeltilebileceği öngörülebilmektedir).

Yukarıda ifade edilen gerçekler, ekonomik gelişmenin topluma yansması gerçeğini ön plana çıkartmaktadır. Girişimcilik yoluyla Türkiye'nin ekonomik ve sosyal dönüşümü büyük ölçüde sağlanabilir.

1.3. Girişimcilik Eğilimi

Girişimcilik eğilimi, girişimcilik yapabilme yeteneği ile alakalı bir kavramdır. Bireylerin girişimcilik eğilimleri onların girişimci olmasına etkili olan faktörlerle de yakından alakalıdır (Özden vd., 2011). Bu eğilim, bir davranış olarak doğuştan kazanılmış da olsa mutlaka bunun ortaya çıkartılması, geliştirilmesi ve yönlendirilmesi gerekir. Girişimcilik eğiliminin oluşmasında çeşitli faktörler etkili olabilir. Bunlar;

Ülkenin genel ekonomik, sosyal ve siyasi yapısı,

Bölgesel ve çevresel faktörler,

Kişilik özellikleri,

Genel ve mesleki eğitim düzeyi,

Yukarıda ifade edilen faktörlerin tamamı kişide girişimcilik eğilimini ortaya çıkartan ve geliştiren faktörlerdir. Üstelik bunların tamamı birbirini tamamlayan unsurlardır. Bu faktörler içerisinde özellikle genel ve mesleki eğitim yoluyla kişide girişimciliğin geliştirilmesi Türkiye gerçekleri ile yakından alakalıdır. Eğitim ve girişimciler sayesinde Türkiye'nin kaynaklarının daha verimli kullanılabileceği söylenebilir.

Türkiye'de girişimcilik eğitimi, üniversiteler başta olmak üzere çeşitli kurum veya birimlerce verilmektedir (Karadeniz, 2010). Girişimcilik dersi, üniversitelerin özellikle iktisadi ve idari bilimler kapsamındaki fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında zorunlu veya seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Söz konusu bu ders teorik ve uygulamalı olarak icra edilmekte ancak uygulamaların sınıf dışına çıktığını söylemek pek de doğru olmayacaktır. Girişimcilik konusunda Atatürk Üniversitesi Girişimcilik Araştırma ve Uygulama Merkezi gibi birimler oluşturularak girişimcilik bilincinin yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır (Anonim, 2011). Bu bilincin gençler arasında girişimcilik yapma eğilimine dönüştürülmesi oldukça önemlidir. Ancak bu eğilimin uygulama aşamasında ekonomik ve

sosyal şartların oluşması ve bunların oluşmasında devletin üzerine düşen sorumluluğu yapması ve girişimciliği teşvik edici araçları kullanması da oldukça önemlidir.

Girişimcilik eğiliminin bireylerde oluşmasında aşağıdaki faktörler etkili olabilecektir. Bu faktörler aynı zamanda girişimciliğe etkili olan faktörlerden aile, eğitim ve kişisel değerleri de kapsamaktadır (Bozkurt, 2007). Ayrıca Avşar (2007); Kaarilsky ve Walstad'ın girişimcilik eğilimine bağımsız çalışma ve serbest hareket etmeninde etkili olduğunu tespit ettiklerini ifade etmiştir.

- Girişimcilik yeteneği veya kapasitesi,
- Girişimcilik eğitimi,
- Genel eğitim seviyesi,
- Ekonomik faktörler,
- Sosyal ve siyasi faktörler,
- Doğal faktörler,

Türkiye gibi bir ülkede girişimcilik eğilimin oluşmasında veya artırılmasında üniversitelere önemli görevler düşmektedir (Çetin, 2007). Evrensel bilgileri derleyip toplayan üniversitelerin bu bilgi ve yetenekleri öğrencilerle paylaşması ve onları yönlendirmesi kendi sorumlulukları arasında en önemli olanlarından birisidir. Üniversite öğrencilerinin analitik düşünce yeteneklerinin gelişmesi, onlarda sorgulama, araştırma ve paylaşma bilincinin oluşmasına neden olmaktadır. Girişimcilik konusunda kendilerine verilen eğitimlerin yeterli olup olmadığı tartışılabilir. Bütün bunlara rağmen girişimciliğin yönlendirmesi de eğitimin etkili olduğu da tartışılmaz bir konudur. Burada girişimcilik eğitiminin veriliş şekli, kullanılan araçlar ve yöntemlerde oldukça önemlidir.

2. MATERYAL

Çalışmanın altyapısını oluşturmak için konu ile ilgili daha önceden yapılmış bilimsel çalışmalar ikincil veri olarak kullanılmıştır. Çalışmanın ana materyalini, Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat MYO'da, 2008-2009 Eğitim-Öğretim döneminde Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi dersini alan Büro Yönetimi ve Sekreterlik Bölümü 2. sınıf öğrencilerinin yapmış olduğu ve toplam 33 sorudan oluşan anketler oluşturmuştur. Bu anket sorularına ilaveten öğrencilerin baba

meslekleri, ikamet yerleri, ailelerin aylık ortalama gelirleri, ailedeki çocuk sayısı ve yaşları gibi sorularda çalışmada kullanılmıştır.

3. METOD

Çalışmada ‘İçinizde ki girişimciyi uyandırın’ başlıklı anket soruları, girişimcilik ilgi anketi şekliyle eğitimin son haftası ve son saatinde uygulanarak sonuçları derlenmiştir. Anket soruları için 50 dakikalık bir cevaplama süresinde öğrencilerin soruları cevaplamaları istenmiştir. Soruların 33 tanesi (Evet, Hayır) cevapları şeklinde düzenlenmiş ve sonuçları verilen cevaplara göre değerlendirilmiştir. Sonuçlar; verilen (Evet) cevaplarının sayısının 15-20 arasında olması halinde anket çapalayıcısının potansiyel bir girişimci eğilimin olabileceği şeklinde değerlendirilmiştir. Anketlerden elde edilen bulgular, ikincil verilerle karşılaştırmalı olarak bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Çalışmada elde edilen bulgular anket sorularından elde edilen verilere göre değerlendirilmiştir. Benzer veriler Arslan (2002) ve Özden vd. (2011) tarafından da kullanılmıştır.

Girişimcilik eğilimi üzerine yine birçok faktörün etkili olabileceği gibi ailesel faktörlerde etkili olmaktadır (Aytaç ve İlhan, 2007;). Bu nedenle çalışmada bu faktörler anket öncesi veri olarak tespit edilmiştir. Ankete toplam 41 öğrenci katılmış ve bu öğrencilerin verdikleri cevaplar tablolar halinde aşağıdaki gibi verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Babalarının Meslekleri

Meslek	Sayı	(%)
İşçi	8	19,51
Memur	9	21,95
Emekli	5	12,19
Serbest Meslek	4	9,79
Çiftçi	8	19,51
İşsiz	1	2,43
Esnaf	5	12,19
Diğer	1	2,43
Toplam	41	100,00

Not: Diğerleri kısmına babası ölmüş olan 1 öğrenci kaydedilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin yaklaşık %85,67'si (babası ölmüş olan hariç) düşük gelirlili meslek gruplarından oluşmaktadır.

Girişimcilik çeşitli çevresel faktörlerden etkilenmektedir (Özden vd., 2011). Çevresel faktörlerden birisi de bireylerin ikamet ettikleri yerin il, ilçe veya köy olmasıdır ki bunlar kişilerin ekonomik ve sosyal iletişimlerini üzerine etkili olabilecektir. Bu etki, girişimcilik açısından bazı fırsatların ikamet edilen yere göre değişebileceğini düşündürmektedir. Öğrencilerin ikamet yerlerine göre dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Öğrencilerin ikamet ettikleri yerlerin çoğunluğunu ilçeler oluşturmaktadır (%43,90). Ancak öğrencilerin Buca ve Kartal gibi büyük kentlerle bütünleşmiş olan ilçelerde de ikamet ettikleri tespit edilmiş, bu durum ise öğrencilerin %75,60'ının köy dışında hatta bazılarının daha büyük metropollerde ikamet ettiklerini göstermektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin İkamet Yerleri

İkamet Yeri	Sayı	(%)
İl	13	31,70
İlçe	18	43,90
Köy	10	24,40
Toplam	41	100,00

Not: İl, ilçe ve köy dışında kalan belde veya mezra gibi yerleşim yerlerinde hiçbir öğrenci ikamet etmemektedir.

Çalışmada öğrencilerin ailelerinin aylık gelirleri yaklaşık olarak sorulmuş ve 41 öğrencinin ailelerinin aylık ortalama gelirlerinin 300 TL ile 2500 TL arasında değiştiği belirlenmiştir. Ailelerin gelir durumları ile meslek tercihleri ve girişimcilik arasında yakın bir ilişki vardır (Arslan, 2002). Ailelerin gelir durumlarına göre öğrencilerin sayıları tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Ailelerinin Ortalama Aylık Gelirleri

Aylık Ortalama Gelir (TL)	Sayı	(%)
300-750	16	39,02
751-1200	12	29,26
1201-1650	5	12,19
1651-2100	5	12,19
2101-2550	3	7,34
Toplam	41	100,00

Ankete katılan 41 öğrencinin yaşları incelendiğinde yaşlarının 20 ile 26 arasında değiştiği ve hepsinin genç olduğu da tespit edilmiştir. Genç olmalarının girişimcilik için ayrıca önemli olduğu belirtilmelidir.

Öğrencilerin dikkate değer bir başka özellikleri ise ailedeki çocuk sayılarının fazla olmasıdır. Ailedeki çocuk sayısı 2 ile 10 arasında değişmekte ve ortalama çocuk sayısı 4,5 olarak belirlenmiştir.

Tablo 4'de 33 sorudan oluşan anket soruları ve bunlara verilen (Evet/Hayır) cevapları sayıları ile birlikte verilmiştir.

Tablo 4. Anket Soruları ve Verilen Cevaplar (Evet/Hayır)

Anket soruları	Evet	Hayır
Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz?	25	16
Girişimci (kendi işinizin patronu) olmayı hiç düşündünüz mü?	36	5
20 yaşına kadar iş deneyiminiz oldu mu?	37	4
Ailenizde girişimci var mı?	11	20
Girişimcilik sizce zor mu? Hiç denediniz mi?	30	11
Kendinize güveniyor ve kendinizi yeterli buluyor musunuz?	31	10
Boş vaktinizde tek başınıza kalmak yerine arkadaşlarınızla olmayı mı seçersiniz?	10	31
Esnek çalışma saatleriniz ve daha yüksek geliriniz olsun ister misiniz?	39	2
Girişimcilik ile ilgili bir dergi takip ediyor musunuz?	4	37
Girişimcilik konusunda bir kitap okudunuz mu?	16	25
Girişimcilikte başarı için (teknoloji) kullanımı önemli mi?	39	2
Girişimcilikte proje yönetimi sizce önemli mi?	41	0
İş alanı olacak bir fikriniz var mı ve fikrinizi bir işe dönüştürebilir misiniz?	29	12
Sektör, müşteri ve pazar analizi yaptınız mı veya gerektiğini biliyor musunuz?	20	21
Rekabet avantajı için doğru müşteri ilişkileri yönetimi gerekli midir?	41	0
Girişimcilikte başlangıçta iş planı olmalı mı?	38	3
Girişimcilikle ilgili bir yahoo grubu veya üye misiniz?	7	34
Girişimcilik kulübü veya dernekleri biliyor musunuz?	7	34
Kriz dönemlerinde girişimciler daha başarılı olabiliyorlar mı?	27	14
Bayilik' veya 'Franchising' kelimeleri size tanıdık	21	20

geliyor mu?		
Kendinize örnek aldığınız veya beğendiğiniz bir girişimci var mı?	31	10
Girişimcilik eğitimini üniversiteler veya firmaların verdiğini biliyor musunuz?	35	6
Girişimcilikle ilgili eğitim veya seminere katıldınız mı?	11	20
Girişimcilik sizce ülkemizde kolay mı?	12	29
Ülkemizde girişimci veya şirketler başarılı mı?	24	17
İşinizi kurma veya geliştirmede bazı kurumlardan destek alabileceğinizi biliyor musunuz?	34	7
Girişimcilik için kaynak sağlayan 'risk sermayesi' şirketleri olduğunuzu biliyor musunuz?	20	21
Girişimcilere devlet yeterli kolaylığı veya desteği sağlıyor mu?	30	11
İşinizi kurma sonrasında satışlarınızı nasıl arttıracığınızı biliyor musunuz?	30	11
Girişim fikrinizi satmak ister misiniz?	13	28
İşinizi doğru yönetebileceğinizi düşünüyor musunuz?	38	3
İletişim yeteneğiniz' ile karşınızdakini ikna edebilir misiniz?	35	6
Sizi girişimci olmaktan sermayeniz mi alıkoymuyor?	34	7

Tablo 4'deki veriler, 'Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz?' soruna 'Evet' ve 'Hayır' cevabı verenler şeklinde özetlenmiş ve diğer sorulara verilmiş olunan cevaplar tablo 4'deki soru sırasına göre '1, 2, 3...' şeklinde numaralandırılarak karşılarında (%) oranları verilmiştir (Tablo 5).

Tablo 5'den yararlanılarak aşağıdaki bulgular elde edilebilir:

Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? Sorusuna (Evet) cevabı verenler 3 soruya %100,00 oranında (Evet) cevabı vermişlerdir. Bunlar:

Tamamı girişimci olmayı düşünmekte,

Tamamı girişimcilikte proje yönetiminin önemine inanıyor,

Tamamı rekabet avantajı için doğru müşteri ilişkilerinin yönetimine inanıyor,

Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? Sorusuna (Hayır) cevabı verenler 2 sorunun tamamına %100,00 oranında evet cevabı vermiştir. Bunlar,

Tamamı girişimcilikte proje yönetiminin önemine inanıyor,

Tamamı rekabet avantajı için doğru müşteri ilişkilerinin yönetimine inanıyor,

Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? Sorusuna (Hayır) cevabı verenlerin hiç birisi girişimcilikle ilgili bir yahoo grubunun üyesi değildir.

Tablo 5. Kendinizi Girişimci Olarak Tanımlayabilir misiniz? Sorusuna (Evet/Hayır) Cevabını Verenlerin Diğer Sorulara Vermiş Oldukları Cevaplar. (%)

Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? (Evet/Hayır)	Evet (%)	Hayır(%)
1	100,00	31,25
2	92,00	87,50
3	28,00	25,00
4	64,00	87,50
5	88,00	56,25
6	76,00	75,00
7	96,00	93,75
8	12,00	6,25
9	40,00	6,25
10	96,00	93,75
11	100,00	100,00
12	88,00	43,75
13	60,00	37,50
14	100,00	100,00
15	92,00	93,75
16	28,00	0,00
17	20,00	93,75
18	64,00	75,00
19	72,00	18,75
20	88,00	66,66
21	84,00	93,75
22	36,00	12,50
23	40,00	12,50
24	56,00	66,66
25	80,00	75,00
26	64,00	25,00
27	40,00	6,25
28	92,00	43,75
29	72,00	3,75
30	92,00	93,75
31	92,00	75,00
32	88,00	75,00

Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? Sorusuna (Evet) cevabı verenlerin, diğer sorulara verdikleri (Evet) cevabı oranı ile 21. soruda Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? Sorusuna (Hayır) cevabı verenlerinkinden daha fazla; 2 soruda aynı oranda ve 7. soruda daha düşük orandadır. Aynı oranda verilen cevaplar, 2. soru 11. ve 14. sorudur. 4, 15, 17, 18, 23, 24 ve 30. sorulara ise Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? Sorusuna (Hayır) cevabını verenlerin vermiş oldukları (Evet) cevapları ise diğerlerinden daha fazladır.

Çalışmada Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz? Soruna verilen (Evet) cevabı sayısının (15-20) arasında olması halinde potansiyel birer girişimci olması şeklinde bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Ankete katılan 41 öğrencinin tamamının vermiş olduğu cevapların (15-20) arasında ve daha yukarıda olduğu tespit edilmiş ve böylece tüm öğrencilerin potansiyel birer girişimci olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ

Üniversitede okuyan öğrencilerin mezun olduktan sonra hayatlarını nasıl ve ne şekilde idame ettirecekleri çok önemli bir konudur. Bu konu üniversiteleri olduğu kadar devleti ve toplumu da ilgilendirmektedir. Öğrencilerin üniversitede almış oldukları eğitim ile hayata tutunmaları arasında doğrudan ve dolaylı bir ilişki kurulabilir. Mezun olan öğrenciye verilen diploma, öğrencinin iş hayatı ile arasında resmi bir köprü oluşturmaktadır. Yine almış olduğu eğitim ile sahip olduğu bilgiyi kullanarak gerek iş hayatına gerekse toplumsal hayata uyum sağlayabilecektir.

Üniversitede verilen mesleki eğitimin, öğrencilerin kısmen de olsa mesleki açıdan yönlendirdiğini söylemek yerinde bir değerlendirme olacaktır. Ancak mesleki eğilimlerine ülkenin genel ekonomik düzeyi, toplumsal gelişmeler ve diğer birçok kişisel faktörde etkili olabilmektedir.

Girişimcilik çok geniş anlamda bütün iş eğilimlerini kapsayabilmektedir. Bu eğilimin memur, işçi gibi bağımlı çalışanlar dışında tüm kesimleri kapsadığını söylemek mümkündür. Girişimcilik eğitimi ile (üniversitede verilen eğitim ve diğer bütün eğitim çalışmaları) girişimcilik eğilimini arasında iki ilişki kurulabilir:

Girişimcilik yeteneği olan kişilerde bu yeteneğinin ortaya çıkması ve gelişmesi,

Girişimcilik yeteneği olmayan kişilere böyle bir yeteneğin kısmen de olsa kazandırılması,

Her iki durumda da girişimcilik eğitimi, kişide girişimcilik bilincinin oluşmasına neden olmaktadır. Bu bilincin kazandırılması verilebilecek eğitiminin en önemli başarı sonucu olacaktır.

Çalışmanın altyapısı, üniversitede okuyan öğrencilerin almış oldukları eğitim ile mesleki eğilimlerinin sağlanabileceği gerçeğinden hareket edilerek oluşturulmuştur. Bu nedenle haftada 4 saat Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi dersini alan Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat MYO Büro Yönetimi ve Sekreterlik Bölümü öğretilenlere toplam 33 soru ve diğer tanımlayıcı sorulardan oluşan anket uygulaması eğitim öğretim döneminin son haftası ve son saatinde uygulanmıştır. Böylece almış oldukları mesleki eğitimin mesleki eğilimlerine etkisinin tespiti amaçlanmıştır.

Öğrencilerin, yaptıkları anketlerin söz konusu dersin başarı düzeyine (Öğrencilerin-dersi geçip-geçmeyeceği) etkili olmadığını bilmeleri, yapılan anketin tamamen almış oldukları eğitim, kendi bilgi düzeyleri ve beklentilerini yansıttıklarını söylemek yerinde bir tespit olacaktır.

33 anket sorusunun tamamının (evet/hayır) cevaplarından oluşması anket sonuçlarının değerlendirmesini kolaylaştırmıştır. Değerlendirme kriterinde verilen (evet) cevaplarının sayısının dikkate alınması da ayrıca anket uygulamasının sonuçlandırılmasını kolaylaştırmıştır.

Çalışmada 33 anket sorusunun dışında kendilerine yöneltilen diğer tanımlayıcı sorularından özetle aşağıdaki sonuçlar çıkarılabilir:

Öğrencilerin tamamı memur-işçi-çiftçi gibi orta sınıf ailelerden gelmiştir. Mezun olduktan sonra birçoğu fakülteye devam etmek istemekte ve aynı zamanda bir an önce hayata tutunmak istemektedir. Çünkü gerek kendileri gerekse ailelerinin ekonomik ve sosyal statüleri bunu zorunlu kılmaktadır. Bu yüzden girişimcilik eğiliminin kendilerinde oluşması bu beklentileri ile de açıklanabilmektedir.

Öğrenciler köy, ilçe ve kentlerden gelmektedirler. Ancak nerden gelirlerse gelsinler yaşadıkları yerde dar bir ekonomik ve sosyal çevrede yetiştikleri bilinmektedir. Bu yüzden yaşadıkları yerden ziyade yaşadıkları şartlar kendilerinde girişimcilik eğilimi etkilemektedir.

Öğrencilerin %68,28'inin ailelerinin aylık ortalama gelirleri 300-1200 TL arasında değişmektedir ki bu gelir öğrenci ailelerinin fakirlik sınırında yaşadıklarını gösterebilmektedir. Düşük gelirli ailelerin çocukları, girişimcilik eğitimi ile kendileri için bir fırsatın doğabileceğine inanmaktadırlar.

Öğrencilerin genellikle çok çocuklu ailelerden gelmeleri zaten başlı başına bir geri kalmışlıktır. Bu ailelilerden gelen öğrencilerin hayata girişimcilik yoluyla tutunmaları beklenebilecek bir durum olacaktır.

Tanımlayıcı sorulara verilen cevaplardan öğrencilerle ilgili çıkabilecek en önemli sonuç; öğrencilerin sosyo-ekonomik yönden düşük bir çevreden geldikleri ve kendileri için girişimcilik eğitimi, hayata tutunmaları için yeni ve düşünülebilecek bir eğilim olabileceğidir.

Öğrencilere yöneltilen 33 sorunun ana sorusu olarak 'Kendinizi girişimci olarak tanımlayabilir misiniz?' sorusu seçilmiştir. 41 öğrencinin 25'i (%60,97) bu soruya 'Evet' cevabını vermiş geriye kalan 16 (%39,03) öğrenci ise 'Hayır' cevabını vermiştir.

'Evet' ve 'hayır' cevabını verenlerin diğer sorulara vermiş oldukları cevaplar ayrı ayrı değerlendirilerek çalışmadan özetle aşağıdaki sonuçlar çıkarılmıştır.

'Evet' cevabını verenler 'Hayır' cevabını verenlere göre daha fazla girişimciliğe ilgi duymaktadır.

'Evet' cevabını verenlerin kendilerine güven duygusu daha fazladır.

Her iki cevabı verenlerin girişimcilik eğitimi ile ilgili başka bir kaynaktan veya kurumdan eğitim almamıştır. Bu nedenle öğrencilerde girişimcilik eğilimi büyük ölçüde almış oldukları derste gelişmiştir.

Her iki cevabı verenler ülkemizde girişimciliğin zor olduğunu düşünmektedir.

Her iki cevabı verenler girişimcilik konusunda sermaye yetersizliğini ciddi bir sorun olarak görmektedir.

Yapılan bu çalışmadan elde edilen genel sonuç öğrencilerin tamamının birer potansiyel girişimci olduğu yönündedir. Bu sonuca, verilen 'Evet' cevaplarının sayısının (15-20) arasında olması kriterinden hareket edilerek varılmıştır.

Ankete katılan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesine yönelik yapılan bu çalışmanın, bu konuda yapılacak benzer çalışmalara da ışık tutabileceği bir gerçektir. Ancak girişimcilik eğiliminin, oluşması ankete katılanların ileride birer girişimci olabileceği sonucunu ortaya koymakta yetersiz kalmaktadır. Çünkü girişimcilik eğilimin girişimci olarak gerçekleşebilmesi için diğer unsurlarında yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu unsurların başında, girişimcilik yapabilecek sermaye, iş olanağı ve fırsatlar gelmektedir. Zaten girişimciliğin tanımında, iş fikrinin iş riski göz önüne alınarak işe dönüştürülmesi gerçeği ön plana çıkmaktadır. Bu yüzden ankete katılan öğrencilerin var olan girişimcilik eğilimlerinin girişimciliğe dönüşebilmesi için başta devletin olmak üzere iş dünyasının da katkı sağlaması gerekmektedir. Öğrencilerin geleceklerine yönelik atabilecekleri adımların dikkate alınması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Böylece ülkenin ekonomik ve sosyal sorunlarına da çözüm katkısı sağlanabilecektir.

KAYNAKÇA

- Ağca, V. & Kurt, M. (2007). İç Girişimcilik ve Temel Belirleyicileri, Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Say: 29, 83-112.
- Anonim. (2002). Türkiye'de Girişimcilik", TÜSİAD-T/2002-12/304.
- Anonim. (2003). Türkiye'de Girişimcilik, TÜSİAD Basın Bülteni, TS/BAS/03-018.
- Anonim. (2011). Atatürk Üniversitesi Girişimcilik Araştırma ve Uygulama Merkezi. <http://www.atauni.edu.tr/#birim=girisimcilik-arastirma-ve-uygulama-merkezi>. (05.01.2011).
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimler, Doğu Üniversitesi Dergisi, 6(1), 1-11.
- Avşar, M. (2007). Yüksek Öğretimde Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırılması, Çukurova Üniversitesinde Bir Uygulama, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Y.Lisans Tezi, 99s.
- Aytaç, Ö. & İlhan, S., (2011). Girişimcilik ve Girişimci Kültür, http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/makaleler. (04.01.2011).
- Balaban, Ö.& Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 3(2), 133-147.
- Bozkurt, Ö. (2007). Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 1(2), 93-110.
- Çetin, M. (2007). Bölgesel Kalkınma ve Girişimci Üniversiteler, Ege Akademik Bakış, 7(1),217-238.
- Karabulut, A.T. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve

- Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, Marmara Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi, 26 (1), 331-356.
- Karadeniz, Y. (2010). Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi, Anahtar Dergisi, Temmuz Sayısı, 42-44.
- Köse, S. (2011). 24 Ocak 1980 ve 5 Nisan 1994 İstikrar Programlarının Karşılaştırılması, <http://ekutup.dpt.gov.tr/planlama/42nciyil/koses.pdf>. (05.01.2011).
- Kurt, M., Ağca, V. & Erdoğan, S. (2006). Afyonkarahisar İli Girişimcilik Performansının Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Analizi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi, 8(2), 97-114.
- Küçükaltan, D. (2011). Genel Bir Yaklaşımla Girişimcilik, <http://girisim.comu.edu.tr/dergi/11/4in1/kucukaltan.pdf>. (03.01.2011).
- Memiş, H., Paksoy, H.M. & Paksoy, S. (2007). Bölgesel Kalkınmada Kadın Girişimciliğin Önemi: GAP Bölgesinde Bir Araştırma. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 2 (2), 137-152.
- Özden, K., Temurlenk M.S. & Başar, S., (2011). Girişimcilik Eğilimi: Kırgızistan-Manas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. <http://fbe.emu.edu.tr/journal/doc/11-12/03.pdf>. Erişim Tarihi: 04.01.2011).
- Özgüzev, A. (2002). Türkiye İktisat Kongresi. (17 Şubat-4 Mart 1923), Journal of Istanbul Kultur University, 2002/2-pp.109-124.
- Ulusoy, R. (2010). Piyasada Belirsizliğin Giderilmesinde Girişimcinin Rolü, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19(1), 69-80.